

2014

**ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА
ОБЩИНА ТРЯВНА ЗА
ПЕРИОДА 2014 – 2020 -
резюме**

Агенция СТРАТЕГМА ООД

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е изготвена от екип на Агенция СТРАТЕГМА ООД в изпълнение на договор № 20-СДУР-14/06.02.2014 г. за изпълнение на поръчка с предмет: „Последваща оценка на Общински план за развитие на община Трявна 2007 – 2013 г., разработване на стратегически документи и методически правила за мониторинг и контрол“ по проект: „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“

Заключенията и тълкуванията, които се съдържат в настоящия документ, представляват експертното мнение на експертите на Агенция СТРАТЕГМА ООД и по никакъв начин не следва да се приемат като становище или официална позиция на Общинска администрация Трявна.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Съдържание

I. ВЪВЕДЕНИЕ	7
II. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА	10
1. Географско положение, природни ресурси и териториална структура на община Трявна като фактор за развитие	10
2. Състояние на икономиката на община Трявна	12
3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси	21
4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията на община Трявна	30
5. Екологично състояние и рискове	34
6. SWOT – анализ.....	35
III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.	38
1. Визия за развитие на община Трявна до 2020 г.	38
2. Стратегия за постигане на визията за развитие на община Трявна до 2020 г.	39
IV. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 Г.	66
V. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА	67
VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	68

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ЕИСУРР	Единна информационна система за управление на регионалното развитие
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФР	Европейски фонд за рибарство
ЕФРР	Европейския фонд за регионално развитие
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЗРР (2004)	Закон за регионалното развитие, приет 2004 г., отменен
ЗРР (2008)	Закон за регионалното развитие, приет 2008 г., действащ
КФ	Кохезионен фонд
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОПАК	ОП „Административен капацитет“ 2007-2013
ОПОС	ОП „Околна среда“ 2007-2013
ОПР	Общински план за развитие
ОПРКБИ	ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013
ОПРР	ОП „Регионално развитие“ 2007-2013
ОПРСР	Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013
ОПРЧР	ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2007-2013
ОПТ	ОП „Транспорт“ 2007-2013
ОПТП	ОП „Техническа помощ“ 2007-2013
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони 2007-2013
РПР	Регионален план за развитие
РЦВ	Райони за целенасочено въздействие
РЦП	Райони за целенасочена подкрепа
СЗР	Северозападен район от ниво 2
СИР	Североизточен район от ниво 2
СР	Съвет за развитие при Министерския съвет

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за зрелост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

СЦР Северен централен район от ниво 2
ЮЗР Югозападен район от ниво 2
ЮИР Югоизточен район от ниво 2
ЮЦР Южен централен район от ниво 2

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е средносрочен рамков документ, определящ целите и приоритетите на регионалната политика за община Трявна.

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. [ОПР] е изготвен във връзка с разпоредбите на чл. 9 и чл.13 на Закона за регионалното развитие¹ [ЗРР (28.03.2014)], както и на чл. 34, 35, 36 и Глава четвърта на Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие² [ППЗРР].

При изготвянето на Плана за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. са следвани изискванията на **Методическите указания за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България (2012 -2022), регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014 - 2020), областни стратегии за развитие (2014 - 2020), общински планове за развитие (2014 - 2020)**³.

Времевият хоризонт на ОПР е седем годишен – от 2014 до 2020 г., като съвпада с периода на действие на стратегическите документи от по-високо ниво в системата на регионалното развитие.

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е изготвен в съответствие с изводите на изготвения анализ на социално-икономическото развитие на общината. Стратегическата част на плана е съобразена с предвижданията на съответните документи от по-висок порядък от системата за стратегическо планиране на регионалното развитие:

- Областна стратегия за развитие на област Габрово за периода 2014 – 2020 г.⁴;

¹ Обн., ДВ, бр. 50 от 30.05.2008 г., в сила от 31.08.2008 г., доп., бр. 47 от 23.06.2009 г., в сила от 23.06.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г.

² Приет с ПМС № 216 от 2.09.2008 г., обн., ДВ, бр. 80 от 12.09.2008 г., в сила от 31.08.2008 г., изм., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 24.11.2009 г., бр. 5 от 19.01.2010 г., бр. 97 от 8.11.2013 г.

³ одобрени със Заповед № РД-02-14- 2402/22.11.2011 г. на Министъра на регионалното развитие и благоустройството

⁴ Приета с Решение №2 от 04.09.2013 г. на Областния съвет за развитие

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Оперативен програма
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- Регионален план за развитие на Северния централен район за периода 2014-2020 г.⁵
- Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012 – 2022 г.⁶
- Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013 - 2025 г.⁷

Планът отчита и целите и приоритетите на Националната програма за развитие „България 2020“, както и на Стратегията „Европа 2020“. В процеса на разработване са отчетени и **изводите и препоръките от изготвената последваща оценка за изпълнението на Общинския план за развитие на община Трявна 2007 - 2013 г.**, както и хоризонталните приоритети на регионалната политика – устойчиво развитие, равни възможности и социално включване.

При разработването на плана са отчетени нормативната и институционална среда за неговото прилагане, изпълнение, наблюдение и оценка.

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. включва:

- анализ на икономическото и социалното развитие на община Трявна;
- целите и приоритетите за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г.;
- програма за реализация на плана, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите;
- индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана;

⁵ приет с Решение № 461 на Министерския съвет от 01.08.2013 г.

⁶ приета с Решение № 696 на Министерския съвет от 24.08.2012 г.

⁷ приета с Протокол № 47.61 на Министерския съвет от 19.12.2012 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

- рамка за наблюдението, оценката и актуализацията на плана, ведно с индикаторите за наблюдението и оценката на плана;
- действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.

Планът за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е интегриран документ, който отчита предвижданията на останалите секторни документи, действащи на общинско ниво, предвижда взаимодействието с факторите, условията и потенциала за специфичното пространствено развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори (индустрия, транспорт, екологична инфраструктура, туризъм, аграрни дейности и др.), залегнали в устройствените планове и схеми за развитие на територията. При необходимост документът може да бъде актуализиран съгласно разпоредбите на ЗРР.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

II. ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА

1. Географско положение, природни ресурси и териториална структура на община Трявна като фактор за развитие

Община Трявна е разположена в Централна България като територията и обхваща част от северните склонове на Централна Стара планина - от Предбалкана до билото на Тревненски дял на планината. Общината граничи с общините Габрово, Дряново, Велико Търново, Казанлък и Мъглиж. Община Трявна е част от област Габрово и съответно от Северния централен район от ниво 2.

Релефът на общината е предимно планински и полупланински, включващ част от главната старопланинска верига и Предбалкана. Наличието на множество ручей и малки реки, течащи предимно в овразите прави околността извън пътищата почти непроходима за механизирани транспорт.

Географското разположение на община Трявна обуславя наличието на собствени водни ресурси, генерирани от валежите. На територията на общината извира и протича река Тревненска - приток на река Янтра. Останалите водни течения на територията на общината са къси и с непостоянен дебит.

Общата площ на община Трявна е 255,5 кв.км, което представлява 12,6% от територията на област Габрово. Общината е съставена от 106 населени места – град Трявна, град Плачковци и 104 села. В периода 2006 – 2012 г. няма промени в състава на общината.

Данните от преброяване на населението през 2011 г. разкриват, че 41 от 106-те населени места не са постоянно обитавани, а в други 55 постоянно живеещите са до 10 човека. Фактическото използване на имотите в тези населени места обаче продължава, като често то е сезонно (през лятото), вкл. и за туристически цели.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

Анализът на пространствената структура на общината показва липса на концентрация на изявените селски селищни структури около двата града – Трявна и Плачковци. По-голямата част от селата с постоянно население над 25 човека (между 25 и 52) са разположени на основни комуникационни оси в общината. Докато Кисийците, Престой и Радевци са разположени сравнително близо до градските центрове, то останалите няколко села са разположени в планинския хинтерланд на територията. Въпреки тази разпръснатост високата концентрация на население и икономическа активност в Трявна и Плачковци показва наличие на центрична пространствена структура в общината.

Развитието на транспортните комуникационни оси Трявна – Кръстец и Трявна – Станчов хан – Мръзевци – Бъзовец ще осигури добра транспортна достъпност на населените места по тези оси до общинския център и връзка с жп линията, преминаваща през общината в направление север – юг. Развитието на транспортната система вътре в границите на общината ще има значителен ефект върху пространствената и социално-икономическата активност.

Общинският център следва да използва съхранения икономически и културен ресурс, докато селищната мрежа в периферията трябва да използва наличния природен ресурс. Като центрове за икономическо развитие могат да бъдат определени градовете Трявна и Плачковци. Като центрове за отдих и рекреация могат да бъдат определени селата в близост до основни транспортни връзки и в северната част на общината, които попадат на територията на Природен парк „Българка“.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2. Състояние на икономиката на община Трявна

2.1. Основни икономически показатели

2.1.1. Брутна продукция

За периода 2006 – 2007 г. най-голям дял от брутната продукция на територията на община Трявна е произвеждана от средни предприятия (36,5% през 2006 г. и 42,4% през 2007 г.).

През 2008 г. рязко се увеличава дялът на брутната продукция, произведена от малки предприятия – от 30,9% през 2007 г. тя стига до 42,1% през 2008 г. Тази тенденция остава валидна до 2010 г., когато дялът на продукцията, произвеждана от малки предприятия стига до 53,3%. Това увеличение не е за сметка на продукцията, произвеждана от микропредприятия, нейният дял се намалява, но не с толкова бързи темпове, както при продукцията, произвеждана от средни предприятия.

В периода на икономическа криза (2008 – 2010) малките предприятия са тези, които успяват да компенсират намаленото производство на средните предприятия. През 2011 и 2012 г. приносят на микро и средните предприятия в обема брутна продукция на общината нараства, но дялът на малките предприятия остава близо 42%.

Сравненията по години на обема брутна продукция на едно предприятие показват, че малките предприятия могат да бъдат считани за по-ефективни – за периода 2006 – 2012 г. увеличението на брутния продукт на едно малко предприятие е 53%. За микропредприятията този показател показва нарастване от 24% за същия период, докато при средните фирми се наблюдава намаление от 14%.

Най-голям дял в произведената брутна продукция в общинската икономика има **сектор Преработваща промишленост**. Данните за 2011 и 2012 г. показват **възстановяване** на сектора до нива от 2007 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Последните данни показват, че сектор **Строителство започва да възстановява позициите си в общинската икономика** и през 2011 и 2012 г. дела му в брутната продукция вече е по-голям от този на сектор **Търговия (услуги)**.

Сравнително **бавен, но устойчив ръст се наблюдава в останалите основни сектори на общинската икономика – Търговия (услуги), Хотели и ресторанти, Транспорт, складиране и съобщения, Селско стопанство.**

2.1.2. Нетни приходи от продажби

Нетните приходи от продажби на човек от населението за община Трявна за периода от 2007 – 2012 г. следват общата тенденция за страната. Продължава регистрираната през 2010 г. тенденция стойността за община Трявна да е в пъти по-ниска от средната стойност за страната.

Въпреки това, **и този индикатор отбелязва възстановяване на местната икономика**, като стойностите му през 2011 и 2012 г. са по-високи от тези през 2007 и 2008 г. (годините преди икономическата криза).

В периода след **2008 г. съществен дял (около половината) в нетните приходи от продажби имат микропредприятията**, следвани от малките предприятия. Средните предприятия не успяват да възстановят дела си от 2006 и 2007 г., който е намалял между два и три пъти. **Данните потвърждават вече регистрираната тенденция, че малките предприятия носят основните приходи и добавена стойност в икономиката на община Трявна след 2008 г.**

Разпределението на НПП по сектори от икономически дейности за периода 2006 – 2012 г. показва, че **най-голям дял от НПП, въпреки спада от 2009 и 2010 г., реализира сектор Търговия, следван от сектори Преработваща промишленост, Строителство, Хотели и ресторанти.**

Необходимо е да се отбележи, че **сектор Преработваща промишленост започва съществено да намалява дела си в още в началото на периода – 2007 г., т.е**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

намалението на дела му в местната икономика не се дължи изцяло на икономическата криза, обхванала страната след 2008 г. Намалението на дела на сектор Строителство до 2010 г. следва тенденциите на сектора и на национално ниво.

2.1.3. Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА)

Разходите за придобиване на ДМА нарастват бързо от 2006 до 2008 г. Изключително рязък спад на инвестициите – повече от два пъти се наблюдава през 2009 спрямо 2008 г. През 2010 и 2011 г. намалението продължава, като стойностите слизат под обема на инвестициите, направени през 2006 г. Слабо възстановяване на инвестициите се наблюдава през 2012 г.

Това показва, че инвестиционната активност в общината спада, което вероятно се дължи в най-голяма степен на рязкото съкращаване на инвестиции в секторите Преработвателната промишленост, Строителство и Хотели и ресторанти.

Доколкото инвестициите в секторите Хотели и ресторанти и Строителство са свързани (2007 – 2009), следва да се отбележи, че инвестициите в останалите сектори са сравнително устойчиви, макар и с негативен знак през част от периода.

2.1.4. Мнение на гражданите и бизнеса за икономическото състояние на общината

Анализът на данните по отношение на основни икономически показатели **потвърждава към 2012 г. в голяма степен регистрираното възприятие на жителите на община Трявна по отношение на икономическото ѝ развитие. В най-голяма степен това възприятие се определя от сравнително високата безработица и ниското заплащане. Следва, обаче да се има предвид, че към настоящия момент всички макроикономически показатели са подобрили стойностите си. Негативни остават данните за средната годишна работна заплата в общината, която е с 25% (2012) по-ниска от средната заплата в област Габрово, но в същото време е и с 36% (2012) от средната за страната. Следва да се отбележи, че като следствие от влошената през 2008 и 2009 г. икономическа среда, разликата между средната годишна заплата в**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

община Трявна и същия показател на национално ниво нараства устойчиво – през 2006 г. средната заплата в община Трявна е с 31% по-ниска от средната годишна работна заплата за страната, а през 2010 г. тази разлика е 35%. Данните от проучването показват, че над 75% от доходите на интервюираните домакинствата се изразходват за неотложни нужди – резултат подкрепен и от данните, предоставени от ТБ на НСИ.

Показателят „нетни приходи от продажби на човек от населението“ също дава основание икономическото състояние на общината да бъде възприемано като „незадоволително“. Въпреки възходящата си тенденция през 2011 и 2012 г. индикаторът е над 5 пъти по-нисък от стойността на национално ниво.

При оценката на качеството на живот в общината обаче тези показатели се балансират със **сравнително високите оценки за състоянието на предоставяните публични услуги и като цяло формират и високи оценки на качеството на живот, които интервюираните жители на общината посочват. Над 55% от анкетираните оценяват качеството си на живот като средно и добро (оценки 3 и 4 от скала от 1 до 5); никой от анкетираните не е оценил качеството си на живот с оценка 5.**

Сравнително негативни са резултатите от проведеното проучване по отношение на възможностите за намиране на нова работа. Над 40% от тези, които са загубили работата си, декларират, че не са намерили нова за период по-дълъг от 24 месеца. Като основна трудност те посочват **липсата на предлагане на работни места на територията на община Трявна, както и ниското заплащане на предлаганите работни места.** В много по-малка степен като причина за трудностите са посочени наличието на квалификация или образование, за които в общината не се предлагат работни места. **Проучването обаче показва наличието на висока ежедневна трудова миграция на жители на гр. Трявна към другите общини в областта – Габрово и Севлиево, както и към гр. Велико Търново.** Резултатите от проведеното качествено проучване (фокус група) показват **положително възприемане на модела за ежедневна трудова миграция от страна на гражданите на община Трявна.**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.2. Състояние на основни икономически сектори в община Трявна

2.2.1. Туризъм

Резултатите от проведеното (2012) на територията на община Трявна проучване показват, че туризма се разпознава като допълващ фактори за развитие на икономиката общината. Визията на жителите на общината за неговото развитие е свързана с развитие на туризма на клъстерен принцип със съпътстващо съгласувано развитие на свързани дейности. Налице е потенциал за развитие на различни видове туризъм – културно – исторически, спортен, здравен, селски, еко туризъм.

Данните за съществуващата туристическа инфраструктура показват оптимално и пропорционално съотношение между броя легла и приходите от нощувки показва до 2009 г. включително. След значителен спад в приходите през 2010 г. е налице положителна тенденция на леко намаляване броя на леглата и нарастване на приходите от нощувки. На този етап не е възможно да се определи доколко устойчива ще бъде тази тенденция през следващите 5 до 7 години и доколко разширяването на съществуващата леглова база би било икономически неоправдано и дали би могло да доведе до възвращаемост на вложените инвестиции.

Следва да се отбележи трайната тенденция за намаляване на броя на пренощували чужденци на територията на община Трявна.

В рамките на проект, осъществяван от община Трявна през юли 2013 г. е проведено изследване сред 300 туристи, посещаващи община Трявна. Изследването обхваща две групи туристи – транзитни (150) и пренощували на територията на общината (150)⁸. Проучването осигурява данни за профила на туристите в Трявна, който е от съществено значение за идентифициране на нуждите и възможностите за развитие на туризма в общината. Анализът показва, **че преобладаващият дял туристи са между 30 и 39 или над 60 години, с висше или средно образование, със средни и по-скоро ниски доходи, които посещават общината с цел пасивна почивка или**

⁸ Проект „Трявна – градът, в който се ражда красота“, осъществен с финансовата подкрепа на ОП „Регионално развитие“ 2007 – 2013 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

посещения на културно-исторически обекти. Пасивната почивка е предпочитан начин за прекарване на времето от посетителите на средна и по-висока възраст. По-младите се ориентират към културно-историческия туризъм. **Еко-туризмът е най-популярен както сред най-младите, така и сред туристите на възраст над 60 години.**

Основната част от туристите в общината пристигат с автомобилен транспорт (над 85%), което показва, че туризмът е силно зависим от състоянието на пътната инфраструктура. Не следва да се пренебрегват и над 13% от посетителите, които са използвали влак, за да достигнат до Трявна.

Изследвана е степента на удовлетвореност от посетените туристически обекти и атракции. Като цяло, по-възрастните посетители на Трявна са по-удовлетворени от по-младите. Прави впечатление високия, спрямо останалите групи, дял на неотговорилите на въпроса посетители в най-младата група – от 18 до 29 г. Това, заедно с информацията за препоръките за подобрене на туристическите обекти и атракции дава основание да бъде търсено допълнително развитие на туристически атракции в съответствие с ресурсите, с които община Трявна разполага.

Предвид тези данни, както и данните за заетостта, която сектор „Хотели и ресторанти“ осигурява (над 7% от общата заетост в общината) адекватното подпомагане за развитието на туризма е свързано с подкрепа за използване на наличната леглова база чрез подобряване на достъпа до общината, развитие на привлекателен туристически продукт, подобряване качеството на съществуващите и развитие на нови туристически атракции и услуги, вкл. използването и развитието на съществуващи брандове.

2.2.2. Промислено производство

Производството на текстил и облекло е традиционно за община Трявна. Наличието на голям брой шивашки фирми предполага и големия брой на заетите в този подотрасъл на „Преработващата промишленост“. Основната част от трикотажното производство е съсредоточено в центъра на общината. Отрасълът е специализиран в

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

производството на дамско, детско и мъжко облекло. По-големи фирми в отрасъла са: „Интертоп“ ЕООД, ЕТ „Ян – Янко Ников“, „Корона 85“ ООД, ЕТ „Джули Стил“, ЕТ „Елина – Ангел Коев“, „Фелия“ ООД, „Цвети Фешън“ ЕООД, „Ваяна – Стефка Куцарова“ ЕТ, „Елит Стил“ ЕООД, „Льофлер България“ ЕООД и др.

Подотрасъл „Производство на дървен материал и изделия от него“ също е традиционен за общината и води началото си от първата половина на 20 –ти век. И до днес традиционни за община Трявна остават дърводобива и производството на стилна мебел, както и на мебели с дърворезба. По-големи фирми в отрасъла са: „Мелиста“ ЕООД, „Престол“ ООД, „Стил МС“ ООД, „Вълчев М“ ЕООД, „Винтайм“ ООД, „Щайнер Мебел“ ЕООД, „Би Би Сикс – Мебели“ АД, Ванива“ ООД и др.

През 2009 г. основният производствен корпус на Трема АД (обявена в несъстоятелност) е закупен от Емко ЕООД. Фирмата осъществява производство на метални конструкции, инструментална екипировка и нестандартни съоръжения, механично обработване на метал, производство на въоръжение и боеприпаси.

От 2004 г. в Трявна развива дейности и поделение на една от значимите фирми в областта - Резбонарезни инструменти Габрово ЕООД. Резбонарезни инструменти Габрово ЕООД е най-големият производител на металорежещи инструменти в България с над 60 годишен опит. Специализирано в производство на дървообработващи инструменти е “Тримекс” ООД. ЕТ “Бошнаков – Кольо Бошнаков” произвежда детайли за машиностроенето с производствена база в гр. Плачковци.

Промисленото производство няма ясно изразен профил, а е конгломерат от наследени внесени производства (метални изделия и металообработващи инструменти, инструментална екипировка и нестандартни съоръжения, трикотаж и шивашки изделия, пластмасови изделия) и традиционни производства, базирани на местни суровини (дървообработка и мебели). Възможност за интегрирано развитие на местната индустрия е мрежа от взаимобвързани малки чисти производства с ясен продуктов профил и гъвкаво производство спрямо търсенето.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.2.3. Селско стопанство

По данни на Годишния доклад за дейността на ОД „Земеделие“ – Габрово⁹ през 2011 г. селскостопанския фонд на община Трявна възлиза на 106 184 декара, от които обработваеми са 54 666 декара. Общият горски фонд е 131 376 декара, от които 43 178 декара частна собственост.

Поради ясно изразения планински релеф селското стопанство на територията на община Трявна е слабо развито и неспециализирано, с натурален характер и възможности за специално производство като: екологични продукти, билкопроизводство и диворастящи плодове, овощарство, планинско животновъдство и преработка. Справката на ОД „Земеделие“ показва, че през 2011 г. в община Трявна слабо се е увеличил спрямо 2010 г. броя на говедата и овцете. На територията на община Трявна не осъществяват дейност значими производители на селскостопански продукти.

В периода 2014 – 2020 г. политиката за развитие на селските райони ще работи и чрез специални тематични подпрограми. България избра да подкрепи чрез този специфичен инструмент малките земеделски стопанства. Предстои одобряване на *Тематична подпрограма за развитие на малки земеделски стопанства в Република България – 2014 – 2020 г.* Тя предвижда специфично подпомагане на земеделски стопанства с размер до 100 дка, като на практика в нейния обхват ще попаднат почти всички земеделски стопанства в община Трявна, които обаче обработват едва около 6,5% от обработваемата земя в селскостопанския фонд на общината.

Държавният горски фонд на територията на община Трявна се управлява от Държавно горско стопанство „Плачковци“. Основните приходи идват от продажбата на дървесина и от организирания ловен туризъм. За поддържането на екоравновесие и биоразнообразие ежегодно се извършват редица мероприятия, свързани със залесяване на горски територии и разселване на дивеч.

⁹ за периода януари – декември 2011 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Както при възстановяването на собствеността върху земеделските земи, така и при възстановяването на горите и земите от горския фонд са налице многобройни разпокъсани и труднодостъпни имоти. Това значително затруднява провеждането на каквито и да било лесоустройствени мероприятия. Ползването на тази група имоти зависи и от разпоредбите на Закона за горите и подзаконовите нормативни актове в тази област.

Предвид текущия процес на изготвяне на План за управление на Природен парк „Българка“, в чиито защитени територии влиза и част от земеделския и горски фонд на община Трявна, е подходящо възможностите за осъществяване на земеделски и горски дейности да бъдат съобразени с изискването за опазване на биоразнообразието и околната среда, както и да бъдат използвани възможности за достъп до финансов ресурс за осъществяване на подобни дейности по оперативните програми и Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020г.

2.3. Обобщени бизнес оценки

Резултатите от проведено през май 2012 г. на територията на община Трявна проучване разкриват като основни пречки пред бизнеса намаленото потребление (62%), междуфирмената задлъжнялост (47,6%), макроикономическите фактори и данъците и регулациите (по 38%). Факторите, оказващи се най-малко пречка за бизнеса са работата на съдебната система и недостатъчната квалификация на работната ръка. **Като посочени пречки, за чието преодоляване в значителна степен могат да бъдат предприети мерки от местната власт, могат да бъдат определени лошата инфраструктура и недостатъчната квалификация на работната ръка.**

Основните фактори, които влияят положително на бизнеса са благоприятния пазар (според 43,8% от анкетиранияте представители на бизнеса), качеството на живот и достъпа до финансови ресурси (31,3%), както и **транспортната достъпност и ниските разходи за персонал** (25%). Най-малко предпочитаните фактори са качеството на комуникациите и образованието и квалификацията на свободната работна ръка (по 18,8%).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Проучването сред представителите на бизнеса показва, че през последните три години (2009, 2010, 2011) **типовете инвестиции, които най-често осъществява бизнеса в община Трявна са за замяна на износено/остаряло оборудване, подобряване условията на труд и увеличаване на производствения капацитет. В механизация, автоматизация и въвеждане на нови технологии инвестират едва 11,1% от анкетираните.**

Над 52% от анкетираните представители на бизнеса в общината не смятат да разширят дейността си през следващите 3 години (2012, 2013, 2014) . 1/3 от анкетираните смятат да увеличат броя на заетите в своята фирма.

Над 47% от анкетираните в рамките на проведеното проучване срещат трудности с наемането на персонал. **Проблемът с намиране на персонал** е най-сериозен при търсенето на **квалифицирани работници** – близо 70% от анкетираните представители на бизнеса срещат трудности с намирането им. Близо 1/3 от представителите на бизнеса срещат трудности с намирането на **квалифицирани служители**, а също с намирането на управленски персонал. Намирането на неквалифициран персонал се оказва най-малък проблем за анкетираните представители на бизнеса в община Трявна – само 7,7% от представителите на бизнеса срещат трудности с намирането му.

Идентифицираните основни типове проблеми с намирането на персонал са в най-голяма степен несъответствието между образование/ квалификация и очакваното заплащане, следвано от недостатъчната квалификация на кандидатите.

3. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

Населението на община Трявна е около 1/10 от населението на област Габрово. Макар и с далеч по-плавен темп, тенденцията на населението в община Трявна следва общата тенденция на намаление на населението в областта. За периода 2004 – 2011 г. населението на община Трявна е намаляло общо с 1889 души или приблизително с 1/5. Темпът на намаление на населението в община Трявна е най-висок сред четирите общини на област Габрово.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Въпреки многобройните населени места на своя територия от четирите общини в областта, община Трявна е с най-нисък процент селско население - 90% от населението на общината е съсредоточено в общинския център – град Трявна..

Сравнението на дела на **възрастовите групи** в община Трявна с тези на областно и национално ниво показва **съществено изместване към възрастовата група над 40 години. Делът на населението между 15 и 39 години е значително по-малко отколкото на национално ниво, и с около 3 пункта по-ниско от областното. Делът на младежите до 15 години също е по-нисък от този на областно и национално ниво.**

Възрастовата структура показва преобладаващ дял на населението от 40 до 64 години в градовете, следвано от възрастовата група между 15 и 39 години. В селата преобладава населението над 65 години (близо 50%), следвано от възрастовата група между 40 и 65 години(над 34%). Влошената възрастова структура в селата е и причината за обезлюдяване на все повече населени места.

Механичният прираст на община Трявна е относително постоянен, но следва общата тенденция на механичния прираст на област Габрово и за целия изследван период (2004 – 2011 г.) остава отрицателен.

Тези данни в значителна степен се различават с декларираните при проведеното през 2012 г. проучване нагласи за миграция на жителите на общината. **46% от анкетиранияте жители на община Трявна заявяват, че биха се преместили да живеят в друг град или в друга община, ако там разполагат с възможност за работа с по-добро заплащане.** В много по-малка степен тези нагласи се основават на възможността за по-добро образование за децата, а в най-малка степен на по-добри условия за живот. Значителното разминаване между реално регистрираната миграция и заявените нагласи следва да бъде отчетено при планиране на мерки от страна на местната власт за създаване на среда в подкрепа на бизнеса с цел осигуряване на качествени работни места в общината или улеснен достъп до такива в близки икономически развити центрове.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Тенденцията за намаляването и застаряването на населението в община Трявна, както и в останалите общини на област Габрово е фактор, който има сериозно отражение не само върху икономиката и качеството на живот, но и върху потребността от специфични социални услуги, услуги в сферата на здравеопазването, отдиха и туризма, културата, административните услуги и обитаването.

3.1. Пазар на труда

Структурата на заетите лица в община Трявна, разпределени по големина на предприятията за периода 2006 – 2012 г. показва, че **най-много жители на общината са заети в микропредприятия, следвани от малките предприятия и средни предприятия.**

Разпределението по икономически сектори за периода 2006 – 2012 г. показва значителен спад на заетостта в сектор Преработваща промишленост от 2007 до 2009 г. Секторът започва бавно възстановяване и през 2012 г. заетите в него нарастват с 10% спрямо 2007 г. Въпреки регистрираното намаление на заетите в сектора, те са почти два пъти повече от заетите в сектор Търговия и услуги.

При останалите сектори тенденциите са относително постоянни. Въпреки спада на стойностите на заетите лица в сектор Преработваща промишленост, това продължава да е секторът с най-много заети лица на територията на община Трявна, следван от сектор Търговия, сектор Други дейности, сектор Хотели и ресторанти и сектор Строителство.

Равнището на безработица за периода 2006 – 2012 г. в община Трявна следва общата тенденция за цялата страна. **В община Трявна нивото на безработица е под средното за страната, като скоростта на нарастване е по-ниска отколкото тази на областно и национално ниво.**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

Младежката безработица (лица до 29г. вкл.) отбелязва тенденция към намаляване от 2001 г. до 2008г., когато е регистрирана най-ниската ѝ стойност – 10%. За последната година обаче стойността ѝ се увеличава с близо 1/3 и стига 13%.

Младежката безработица (лица до 24г. вкл.) е с по-ниски стойности, но следва същата тенденция като при лицата до 29 г. Най-ниските ѝ стойности са през 2008 г., след което започва плавен темп на нарастване до стойността 7% през 2011 г.

В рамките на предходния планов период община Трявна използва наличните възможности за финансиране на заетост от националния бюджет чрез годишните Национални планове за действие по заетостта и националните програми на Агенцията по заетостта. Чрез осъществените проекти е осигурена трудова реализация на трайно безработни лица, регистрирани в Бюрото по труда в Трявна, подобряване обслужването на хора с увреждания в общината, както и работа в различни звена на Общинска администрация. Заетите са ангажирани в различни дейности, вкл. в ЦСРИ и Социалния комплекс.

Наблюдава се устойчив темп на нарастване на средната годишна работна заплата в община Трявна. За периода 2006 - 2012 г. увеличението ѝ е почти два пъти. **Стойността на индикатора за целия период е по-ниска от средната стойност за областта, като диспропорцията между двете стойности започва да нараства през 2011 и 2012 г.**

За периода 2010 - 2012 г. в частния сектор по-високо от средното е заплащането в сектори „Транспорт“ и „Селско стопанство“. Заплащането в сектора, носещ основните приходи в общината – „Търговия, ремонт ... (услуги)“ е значително по-ниско от средните стойности.

Диспропорциите между средните работни заплати за различните сектори в общината са осезаеми, като в по-голямата част от секторите се изплащат заплати значително под средните.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

3.2. Състояние и тенденции в развитието на социалните услуги

В община Трявна функционират редица социални услуги, предоставяни от различни видове центрове и насочени към нуждите на населението, вкл. грижи за деца, за възрастни хора, както и хора в неравностойно положение.

Една от целите на община Трявна в разглежданата област през следващия програмен период е да осигури **устойчивост на наличните и необходими социални услуги**, както и да осъществява **наблюдение на развитието на нуждите и да планира съответните мерки по планиране и разкриване на нови или надграждане на съществуващи социални услуги.**

Областната стратегия за развитие 2014 – 2020 г. посочва като предизвикателство в социалната сфера застаряването на населението в областта. Необходимо е **системата за дългосрочна грижа** (услуги за възрастни хора и хора с увреждания) **да предоставя повече възможности и подкрепа за възрастните хора и да осигурява на хората с увреждания възможност да водят самостоятелен и независим живот, както и активно да участват в обществения живот.** Като основна задача е посочен процеса на **подобряване на механизма за координация между системите за социална и здравна грижа**, както от гледна точка на политиките, така и от гледна точка на участващите структури.

Предвид регистрираните устойчиви тенденции за намаляване и застаряване на населението на общината, планинският характер на общинската територия и големия брой малки отдалечени от общинския център населени места, както и приоритетите на политиката за сближаване на ЕС за периода 2014 -2020 г., **особен интерес представляват възможностите за финансиране на иновативни услуги в общността, насочени към нуждите на възрастни хора, вкл. самотно живеещи извън общинския център и младежи и лица в трудоспособна възраст, живеещи в малките населени места.**

Здравната инфраструктура в общината е добре развита и осигурява в голяма степен необходимите услуги на населението. Наличната материално-техническа база и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

специалисти в сектора създават възможност за развитие на **специализиран здравен туризъм**.

Образованието е инвестиция в областта на човешките знания и умения, която може да въздейства положително върху икономическия растеж. Образователното равнище е важен фактор и за качеството на живот. Макар и косвено, степента на образование характеризира равнището на компетенциите на населението и на работната сила. Тя е своеобразен показател за ръста на “човешкия капитал” в общината.

Сравнението на образователната структура на населението на община Трявна спрямо стойностите на показателя на областно и национално ниво показват, че делът на население с висше образование в общината е по-нисък от това на областно и национално ниво. Анализът в това отношение е необходим предвид включването на показателя „дял на населението с висше образование” в индикаторите за постигане целите на програма Европа 2020, както и в системата за мониторинг на регионалните планове за развитие¹⁰.

Делът на населението със средно образование се доближава до този на ниво област и надхвърля с над 7 пункта стойността на национално ниво.

Образователната инфраструктура в община Трявна се състои от едно среднообразователно училище, две основни училища, Национална гимназия по приложни изкуства „Тревненска школа”, Основно оздравително училище за сърдечносъдови и белодробни заболявания "Ангел Кънчев" и три детски заведения. Основно училище „Васил Левски“ Основно оздравително училище и ЦГД „8-ми март“ са разположени в град Плачковци. На територията на общината няма защитени училища¹¹.

Нуждите на образователната система в общината са свързани в много голяма степен с осигуряване на възможност за обучение в професионални или

¹⁰ Виж Национална стратегия за регионално развитие 2014 – 2020 г.

¹¹ Съгласно Решение № 659 на МС от 1 ноември 2013 година за приемане на актуализиран списък със защитените училища в република България

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

профилирани паралелки на специалисти, съобразно нуждите на бизнеса в общината. Развитието на бизнеса в общината предполага необходимостта от професионални кадри в областта на машиностроенето, туризма, дървообработката. Националната гимназия за приложни изкуства "Тревненска школа" в Трявна разполага с три специализирани паралелки - „Художествена дърворезба“, ”Интериорен дизайн”, „Иконопис”. СОУ "Петко Рачев Славейков" в Трявна предоставя възможност за обучение в три профилирани природоматематически паралелки - Биология и здравно образование, Информационни технологии, Физика и астрономия.

Предвид нуждата от големи инвестиции и отговаряне на значителни изисквания по отношение на персонал и брой ученици за разкриване на профилирани паралелки към СОУ в гр. Трявна, като възможност за обучение на необходимите кадри следва да се разглежда наличието на професионални гимназии в разглежданите области, функциониращи в Габрово и Дряново:

- Професионална техническа гимназия "Димитър Крушев", Дряново - машиностроене;
- Професионална техническа гимназия "Д-р Никола Василяди", Габрово - машиностроене и електрообзавеждане;
- Професионална гимназия по строителство, Габрово – строителство;
- Професионална гимназия по туризъм "Пенчо Семов", Габрово – туризъм и обслужване.

По отношение на висшето образование жителите на община Трявна разполагат с възможността за обучение в два от основните университетски центъра в страната – ТУ Габрово и ВТУ Св. Кирил и Методий.

Един от значимите ресурси на община Трявна е запазеното културно – историческо наследство. Запазени и реставрирани са редица обекти на възрожденската архитектура, които образуват характерен градски ансамбъл.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за зрелище

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

В общината съществуват около 140 недвижими културни ценности. Стотици движими културни ценности се съхраняват във фондовете на музея. Шест от недвижимите обекти на материалното културно наследство са с национално значение.

Един от значимите проекти, осъществен на територията на община Трявна с подкрепата на ЕС, приключил през 2013 г. е свързан с реставрацията на архитектурните паметници и създаване на нов туристически продукт. Проект „Трявна – градът, в който се ражда красота“ е финансиран от Оперативна програма Регионално развитие и е на обща стойност на проекта е в размер на 3 212 923 лева.

Водеща атракция са обекти, паметници на културата, част от архитектурен и исторически резерват "Старинна част на град Трявна". С реализацията на дейностите е постигнато обединено предлагане на отделните атракции в единен местен туристически продукт, подобро е състоянието на къщите музеи, паметници на културата, извършване на консервационно-реставрационни работи по екстериора на архитектурните обекти от Централната градска зона, обемно сигниране на зоната със съвременни аудио-визуални средства, спектакъл "Звук и Светлина", пространствата са обогатени със специализирани обеми и атракции.

Община Трявна е партньор за осъществяването на проект „Подкрепа за развитие на регионален интегриран туристически продукт в общините Габрово, Трявна и Севлиево“, финансиран от Оперативна програма „Регионално развитие“. Основна цел на проекта е да подкрепи и увеличи интереса към конкурентноспособни туристически атракции на територията на общините Габрово – Трявна – Севлиево, които ще допринесат за диверсификация на туристическия продукт, намаляване на териториалната концентрация и по-равномерно разпределение на ползите от туризма. Трите общи планират надграждане на постигнатите резултати от осъществяването на проекта.

Община Трявна поддържа активен богат културен календар като част от културния живот на общината и атракциите за привличане на посетители. В културния календар на общината присъстват национални и местни по обхват инициативи.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Характерът на културно-историческото наследство и природните ресурси на общината я поставят в благоприятно положение относно възможностите за достъп до източници на финансиране през периода 2014 -2020 г.

С проектно финансиране след 2008 г. е рехабилитирана и изградена значителна част то спортната инфраструктура на общината. Извършена е реконструкция на лекоатлетическа писта – част от спортен комплекс Трявна, възстановени са и функционират откритите плувни басейни в Трявна и Плачковци.

Един от значимите проекти, осъществен на територията на община Трявна с подкрепата на ЕС, приключил през 2013 г. е свързан с изграждане на обществени спортни центрове.

С изпълнението на проекта е извършено модернизиране на двата спортни комплекса в гр. Трявна и гр. Плачковци и е изграден спортен център за широко обществено ползване в квартал ”Светушка” на град Трявна.

Направените инвестиции подкрепят развитието на общината като създават възможност за повишаване на спортната активност и култура на населението и съответно на качеството на живот в общината и задържане на младите хора. Изградените съоръжения представляват добра основа за привличане на спортни клубове и други организации за провеждане на тренировъчни лагери (в съчетание с наличната леглова база в общината), организиране на състезания и съответно развитие на спортен туризъм. Обновената спортна база осигурява и условия за разнообразяване престоя на туристите, които почиват в Трявна.

Подходящо е оползотворяването на потенциала на природните ресурси на общината за развитие на пешеходния туризъм и насърчаване на велотуризма на територията на цялата община, вкл. на територията на Природен парк „Българка“.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в действие

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

4. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията на община Трявна

4.1. Транспортна инфраструктура и транспортен достъп

Предвид географското разположение на община Трявна добрата транспортна достъпност до икономическите и социални центрове (Трявна и Плачковци), както и до централните с потенциал за рекреационен, селски и еко туризъм е от изключителна важност. Осигуряването на възможност за бърз и безопасен транспорт до Габрово, Дряново, Вонеща вода и съответно до Велико Търново ще подкрепи в значителна степен наличното ежедневна трудова миграция в общината, както и ще създаде възможност за привличане на нови инвеститори в местната икономика.

Предвид резултатите от изготвения социално-икономически анализ приоритетността на реконструкцията на посочените пътни връзки по отношение значимостта им и приноса им към социално-икономическото развитие на общината може да бъде определена по следния начин:

– високоприоритетни:

- пътна връзка Трявна – Габрово, III- 552;
- пътна връзка Трявна – Дряново, III – 609;
- пътна връзка Трявна – Плачковци – Кръстец, III- 552;
- пътна връзка Трявна – Вонеща вода, III – 609.

– средно приоритетни – пътна връзка Станчов хан – Мръзеци – спирка
Бъзовец, общински път

– ниско приоритетни - пътна връзка Кръстец – Борушица, III – 609

На територията на община Трявна преминава една от трите жп линии, свързващи Северна и Южна България - IV-та главна жп линия Русе – Подкова. На територията на общината се намират две жп гари (Трявна и Плачковци) и пет жп спирки (Кръстец, Бъзовец, Радевци, Божковци, Стайновци).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Насърчаването на използването от пътници (и товари) на жп транспорта ще подобри общото състояние на околната среда. Развитието на този вид транспорт има значение и за развитието на туризма в общината.

4.2. Електроенергийна система и енергийна ефективност

Основен източник на електроенергия за област Габрово е националната електроенергийна система, стопанисвана от НЕК ЕАД – Електроенергиен системен оператор, мрежови експлоатационен район Горна Оряховица. Изградените водно-електрически централи са с малка мощност и задоволяват местни нужди.

На територията на областта попада един основен възел на преносната система – подстанция “Балкан” с трансформация на напрежението 220/110 KV и инсталирана трансформаторна мощност за тези напрежения 400 MVA. Тя е свързана с други електроенергийни центрове на националната преносна мрежа посредством електропроводи 220 KV.

В общината функционира една подстанция (Трявна), разположена в гр. Трявна, която захранва гр. Трявна и гр. Плачковци. Подстанцията е свързана с тягова подстанция Кръстец чрез електропровод 110 KV с дължина 16,4 км.

Електропреносната мрежа е изградена в необходимата оптимална конфигурация като елемент от електроенергийната система на страната. Тя гарантира сигурно, безопасно и ефективно функциониране на електроенергийната система и непрекъснатост на снабдяването на потребителите с електрическа енергия в нормални условия и при смущения.

В община Трявна са изградени няколко инсталации (основно в публични обекти) за производство на топлинна и енергия за охлаждане, работещи с възобновяеми енергийни източници – соларни инсталации, изградени в Социален комплекс, Дневен център за възрастни с увреждания, ЦДГ „Светлина“, плувен басейн в гр. Трявна, плувен басейн в гр. Плачковци, ОДЗ „Калина“, Спортен комплекс Трявна (зала за борба и карате).

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Ресурсите, с които разполага община Трявна предоставят много добри възможности за производство на енергия от биомаса.

4.3. Водостопанска система

ВиК системите на община Трявна се обслужват от "ВиК" ООД – гр. Габрово (51% държавна и 49% общинска собственост, вкл. с участие на община Трявна). Дружеството обслужва населени места от три общини – Габрово, Дряново и Трявна.

Водоснабдяването на общината се извършва от повърхностни и подземни водоизточници. Водоснабдителните системи за питейна вода в община Трявна обслужват 99% от населението. Само няколко отделни малки села (с общо население по – малко от 150 жители) се водоснабдяват чрез местни водоизточници и водоснабдителни мрежи, невключени в капитала на дружеството. Целият Габровски регион е карстов – характерно за карстовите извори е техният малък и непостоянен дебит през различните сезони. Това често налага режимно водоснабдяване особено за община Трявна.

В качествено отношение съществуващата водоснабдителна мрежа в населените места от община Трявна е остаряла (20-60 години употреба на тръбите), силно амортизирана, с много течове и разходи по текущи ремонтни работи.

За трайно решаване на проблема питейна вода трябва да се работи по две направления: включване на нови водоизточници - изпълнението на проектите за довършване строителството на язовир “Нейковци” (Трявна) и реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа.

В началото на 2014 г. е осигурено финансиране за подписан договор за препроектиране на язовир „Нейковци“, за чието изграждане е осигурен финансов ресурс чрез заем от Световна банка и държавния бюджет. Завършването на язовир "Нейковци" и пречиствателна станция за питейна вода към него е сред проектите, които трябва да бъдат реализирани със заема от 81 млн. евро от Световната банка. Към момента язовирната стена е изградена на 30% от височината си. Хидровъзел Нейковци

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за зрялост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

включва: язовирна стена Нейковци, отбивна галерия, цилиндрична водовземна кула, основен изпускател, инжекционна галерия, челен преливник на левия скат, две събирателни деривации с 4 водохващания на р. Самариненска и р. Плачковска и Пречиствателна станция за питейни води (ПСПВ), която е непосредствено над гр.Трявна.

Община Трявна изпълнява проект "Изграждане на ПСОВ гр.Трявна и довеждащ колектор към нея", финансиран чрез ОП Околна среда 2007 – 2013 г. Проектът е на стойност над 13 милиона лева и ще приключи през октомври 2014 г. Проектът предвижда изграждане на ПСОВ, довеждащ колектор и довеждаща техническа инфраструктура.

Със строителството на язовир Нейковци и предвидената Пречиствателна станция за питейна вода ще бъде осигурено пречистването и на основните обеми питейна и отпадна вода в общината. Необходимо е извършване на реконструкция на съществуващата водопроводна и канализационна мрежа.

4.4. Комуникационни мрежи и системи

Резултатите от проведеното изследване на НСИ за използването на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) от домакинствата и лицата за 2011 г. отбелязват значителен растеж от 11.9% спрямо предходната година в относителния дял на българските домакинства, които имат достъп до интернет в домовете си. През 2012 г отн. дял на домакинствата с достъп до интернет нараства до 50,9% средно за страната. В този контекст разпределението на обществените средства в подкрепа на развитието в областта на ИКТ добива изключителна важност за преодоляване на регионалните различия в достъпа до електронни услуги и за развитието на информационното общество.

По отношение на покритието на територията на района с инфраструктура за ширококолов достъп до интернет се наблюдават няколко концентрации на територии в „дигитална сянка“. **Неосигурени са част от източните части на община Трявна.**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма "Административен капацитет"
Инициатива в действие

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Необходимо е да се разшири достъпът и използването на мрежите и услугите на ИКТ, предвид нарастващата роля на информацията, особено в селата, където обществените места за достъп до информация са единствената възможност за много потребители. Изграждането на обществени информационни системи и гарантираното предлагане на Интернет услуги за целия обществен сектор, включително и на улеснен достъп за хората с увреждания, е задължителна стъпка към информационното общество.

5. Екологично състояние и рискове

Анализът на данни за предишни периоди не показва наличието на значими проблеми, свързани с екологичното състояние на средата и наличието на рискове от замърсяване. Не са отчетени съществени промени в състоянието на сектора и предоставяните услуги.

Предоставяните услуги, свързани с опазването на околната среда – нива на замърсяване (прах, шум) са оценени най-високо от гражданите в сравнение с останалите услуги, предоставяни на територията на община Трявна.

Община Трявна се характеризира с нисък потенциал на замърсяване - климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой. На територията на общината няма предприятия, от чиято производствена дейност да се емитират вредности в атмосферата.

Отоплителните инсталации са основен източник на замърсяване на въздуха през зимния сезон. Наложително е да бъде извършена газификация на общината, с което ще се намали замърсяването на въздуха с прах, сажди, въглероден диоксид, азотни окиси, въглероден окис и др.

Необходимо е да продължат дейностите по благоустрояване и почистване на града и населените места. Продължаващите дейности по озеленяване край улиците ще

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

довежат до намаляване на замърсяването от прах и газове резултат от транспортните средства.

Предстоящото завършване на ПСОВ Трявна с довеждащ колектор към нея ще подобри значително качеството на заустваните отпадни води.

Община Габрово в партньорство с община Трявна изпълнява проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Габрово“, финансиран от ОПОС 2007 – 2013 г.

Шумовата обстановка в градовете Трявна и Плачковци се определя основно от въздействието на градския транспорт.

Като цяло град Трявна се характеризира със сравнително нормална шумова среда. Подмяната и поддръжката на съществуващата настилка ще доведе до значително подобряване на шумовата среда.

6. SWOT – анализ

Изготвеният SWOT анализ отразява резултатите от проведените проучвания в рамките на проект „Ефективна координация за стратегическо планиране и мониторинг на регионалното развитие на област Габрово”¹², както и резултатите от анализа на актуализираните данни за икономическото развитие на общината. При изготвянето му са взети предвид и изводите и препоръките от изготвената Последваща оценка на Общински план за развитие на община Трявна за периода 2007 – 2013 г.

Силни страни по отношение на икономическо развитие	Слаби страни по отношение на икономическо развитие
Благоприятното транспортно – географско положение и наличието на основни пътни	Негативни демографски тенденции; Малко на брой работни места на

¹² проект № А10 -13 – 15/ 30.11.2011 г. „Ефективна координация за стратегическо планиране и мониторинг на регионалното развитие на област Габрово”, осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<p>и ЖП артерии;</p> <p>Наличие на екологично чисти територии, благоприятен климат, богато биоразнообразие;</p> <p>Традиции и професионализъм в дървообработващата и текстилната промишленост металообработването и машиностроенето;</p> <p>Висока предприемаческа активност;</p> <p>Постоянен интерес към Трявна като туристическа дестинация – културен, конферентен, спортен туризъм, летни семейни почивки;</p> <p>Тенденция за възстановяване на местната икономика от икономическата и финансова криза в периода 2008 – 2009 г.;</p> <p>Сравнително устойчива заетост, вкл. в периода на криза;</p> <p>Висока ежедневна трудова мобилност;</p> <p>Добра образователна структура на населението;</p> <p>Наличен леглови ресурс и хотели и къщи за гости;</p> <p>Наличие на възможност за разработване и промотиране на качествен и разнообразен туристически продукт и използване на</p>	<p>територията на общината;</p> <p>Ниско равнище на доходите в общината спрямо средното за страната;</p> <p>Нисък обем на инвестициите в следствие намалените инвестиции в промишления и строителния сектор;</p> <p>Енергоемко и амортизирано технологично оборудване;</p> <p>Пътна, съобщителна и ВиК инфраструктура, нуждаеща се от рехабилитация и развитие;</p> <p>Необезпеченост на територията с актуални устройствени планове;</p> <p>Липса на обособени индустриални зони.</p>
---	--

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

сздадения имидж на туристическа дестинация.	
Възможности по отношение на икономическо развитие	Заплахи по отношение на икономическо развитие
<p>Насърчаване на предприемачеството и привличане на инвестиции;</p> <p>Подобряване на транспортната достъпност;</p> <p>Използване на близостта на два университетски центъра – ТУ Габрово и Великотърновски университет "Св. св. Кирил и Методий";</p> <p>Разработване на качествен и атрактивен туристически продукт и туристически услуги и ефективното им предлагане за увеличаване притока на туристи в общината и оползотворяване на наличната леглова база;</p> <p>Изграждане и развитие на публично-частни партньорства;</p> <p>Международно сътрудничество с организации и органи на управление.</p>	<p>Влошаване на демографските характеристики и неблагоприятни миграционни процеси;</p> <p>Неблагоприятна икономическа ситуация, отразяваща се на размера на инвестиции на бизнеса и разкриването на качествени работни места.</p>

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за зрела

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

1. Визия за развитие на община Трявна до 2020 г.

Дефинирането на съответстваща на нуждите и желанията на местната общност Визия за развитие на община Трявна е основа за определянето на адекватна стратегическа и планова рамка на Общинския план за развитие.

Визията за развитие на община Трявна кореспондира със заложените параметри в стратегическите документи от по-високо йерархично равнище в европейски, национален и регионален аспект.

Формулираната в Областната стратегия за развитие на област Габрово 2014-2020 г. визия гласи: *Към 2020 година област Габрово е област в растеж, с конкурентноспособна икономика, модернизирана инфраструктура и подобро качество на живот.*

Отчитайки така възприетата визия за развитие на област Габрово и дефинираните сравнителни предимства и основни проблеми на община Трявна в социално-икономическия анализ, в рамките на проведено обществено обсъждане са идентифицирани варианти на визия за развитие на общината в периода 2014- 2020 г. Основните акценти от това обсъждане са свързани с необходимостта от акцентирание върху традициите на общината, желанието на хората за развитие на икономиката за осигуряване на повече и по-качествени работни места, които да задържат младите хора, развитието на туризма в разнообразни форми, удобна жизнена среда, постигната чрез подобрената инфраструктура, както и за важността на доброто управление за осъществяването на формулираните визия и цели на развитието на общината.

Въз основа на направените проучвания и обсъждания е формулирана следната визия за развитие на община Трявна в периода 2014- 2020 г.:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Трявна – устойчиво развиваща се община, с конкурентна икономика, възродени традиции и добро управление, осигуряваща високо качество на живот и привлекателна за младите хора.

Формулираната визия се основава на основните акценти от проведените проучвания и обсъждания, а именно:

- необходимостта от акцентирание върху традициите на общината,
- присъствието на хората във визията,
- желанието на хората за развита местна икономика, осигуряваща добро заплащане и възможности за реализация на образованите млади хора;
- важността на доброто управление за осъществяването на развитието на града.

2. Стратегия за постигане на визията за развитие на община Трявна до 2020 г.

Предложената Стратегия за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. се основава на формулираната Визия за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г., а именно: Община Трявна – с възродени икономика и традиции и добро управление, осигуряваща високо качество на живот и привлекателна за младите хора.

Предложената стратегия е обоснована чрез изводите от изготвения преглед на социално-икономическото развитие на общината и изготвения SWOT – анализ. Отчетени са стратегическите цели на актуалните и проектни стратегически и планови документи на национално, регионално и областно ниво за периода 2014 – 2020 г.

На първо място е разгледана възможността за прилагане на стратегия, която да осигури развитието на общината като център за осъществяване на активна икономическа политика и иновации. Националната концепция за пространствено

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

развитие за периода 2013 – 2025 г. отрежда на град Трявна място сред градовете от 4-то ниво (малки градове с микрорегионално значение за територията).

Избраният модел на урбанистично развитие за перспективния срок - “умерен полицентризъм”, разглежда град Трявна като малък град, който чрез използване на специфични местни ресурси и традиции, се развива успешно като центрове със значение за група общини и играе роля в укрепване развитието на периферните райони.

В същото време, обаче са отчетени неблагоприятните тенденции в развитието на общината през последните години, които разкриват необходимост от значими инвестиции за преодоляване на насложени проблеми, чрез които да бъде осигурено очакваното от населението качество на живот в града, вкл. осигуряване на минимален стандарт на предлаганите публични услуги – тези в областта на техническата инфраструктура, рехабилитация на градските системи за обитаване (градска среда, зелена система, транспортна система, състояние на сградния фонд за предоставяне на публични услуги и др.).

Възприетият подход следва стратегия, която чрез решаването на съществуващи основни проблеми на инфраструктурата и обслужването ще създаде **добра възможност за развитие на общината и стабилизирането на град Трявна като център от 4-то ниво**, осигуряващ възможности за приближаване на градски услуги до селските райони.

Основните области, върху които попада фокуса на идентифицираните приоритети и мерки за развитие са свързани с:

- подобряване на бизнес средата и възможности за развитие на предприемачеството;
- повишаване на енергийната ефективност и преодоляване на последствията от промените в климата;
- подобряване на средата на обитаване;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в действие

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

– подобряване качеството и развитието на публичните услуги, предоставяни в рамките на града.

Стратегията поставя специфичен фокус върху областите на действие, свързани с развитието на икономиката, енергийната ефективност и преодоляване на последствията от промените в климата. Като такива области могат да се разглеждат всички мерки в обхвата на:

– подкрепа на предприемачеството и привличане външни инвеститори;

Насоките за подкрепа на икономиката са свързани с разширяване на уменията на населението, подкрепа на активното предприемачество и намаляване уязвимостта на местната икономика от влиянието на глобалните пазари.

Данните от анализа показват, че възстановяването на местната икономика все още е крехко и тя ще се нуждае от специална подкрепа през периода до 2020 г.

От съществена значение за постигане целите на плана е повишаването на икономическата активност и жинеспособност на общината. Като важни се разглеждат наличието на достатъчно работни места на разумно разстояние от мястото на обитаване, както и съпътстващата търговска инфраструктура.

Основните проблеми, за чието разрешаване трябва да се търсят подходящи мерки в средносрочен план са:

– ясно очертания конфликт между търсенето и предлагането на работни места в общината;

От една страна е налице търсене на качествени работни места или работни места с добро заплащане и перспективи за професионално развитие. От друга страна е налице икономическата логика за интереса на бизнеса от инвестиции и развитие поради ниската цена на труда. Възможни решения на този проблем са свързани с развитие на икономическите дейности в посока на производство на продукт с по-висока добавена стойност – внедряване на нови технологии, прилагане на иновации, намаляване разходите за производство чрез повишаване на енергийната ефективност, повишаване

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ефективността на използване на човешкия ресурс чрез повишаване на квалификацията му и обвързването ѝ с нуждите на бизнеса.

— висока безработица вследствие на ограничено предлагане на работни места в рамките на общината;

Подходящо е планиране на мерки за подкрепа на съществуващата активна ежедневна трудова мобилност в посока към другите общински центрове в областта или извън нея. Подобни мерки ще съответстват и на приоритета за засилване връзките между градските и селските райони на всички нива чрез подобряване на достъпността и възможността за работа, изведен в „Териториалния дневен ред на ЕС 2020“ (2011).

Основна цел при разработване на мерки с икономическа насоченост е разнообразяването на местната икономика и недопускане на поява на зависимост от едно или две големи предприятия. В отношение икономиката на община Трявна е в много добра позиция чрез устойчивото развитие на три подсектора на сектор Промислено производство - производството на текстил и облекло, дървопреработка и производство на мебели и машиностроене. Изпълнението на мерки, подкрепящи развитието на туризма и свързаните с него услуги ще допринесе за разнообразяването на икономиката и създаване на възможности за задържане на младите хора в общината.

— рехабилитация на сграден фонд;

Рехабилитацията на сградния фонд в рамките на град Трявна и град Плачковци, както и в малките населени места предоставя много голяма възможност за подобряване на неговата енергийна ефективност. Тя също така предоставя възможност и за подобряване на условията на обитаване.

— мобилност, щадяща околната среда;

Реорганизацията и оптимизацията на транспортните маршрути, реорганизирането на паркоместата, оптимизацията на системите за обществен транспорт и подобряване на пътищата и създаване на мрежи от велосипедни алеи води до осигуряване на мобилност, щадяща околната среда.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Оперативна програма
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

– модернизация на техническата и енергийната инфраструктура;

По отношение на техническата инфраструктура са налице значителни възможности за подобряване на енергийната ефективност, като напр. събирането и обработката на отпадъци, уличното осветление и др.

Общата цел на Плана за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. е постигане на балансирано устойчиво развитие и повишаване качеството на живот чрез ефикасно и ефективно управление на потенциала на общината.

Планът за развитие е изграден върху мерки, интегриращи оползотворяването на:

- наличните местни ресурси:
 - квалифицирана работна ръка,
 - активно предприемачество,
 - възстановяваща се икономическа активност,
 - устойчив туристически интерес,
 - запазено културно-историческо наследство,
 - наличие на възможности за териториално развитие на населените места,
 - висок потенциал на природните ресурси; натрупан административен капацитет и капацитет за планиране и управление на проекти и
- привличане на външни ресурси, свързани с:
 - осигуряване на финансиране за основни инфраструктурни и социални проекти, свързани с развитието;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- привличане на външни инвеститори за развитие на чисти и иновативни икономически дейности, допринасящи за разнообразяване на местната икономика;
- координация на мерките за развитие на надобщинско, областно и национално ниво за преодоляване на общи проблеми и нужди;
- оползотворяване на създадените контакти и ползотворни отношения с местни власти от държави – членки на ЕС за проучване и въвеждане на добри практики за управление.

Стратегическите цели и приоритети на Плана за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. са насочени в няколко основни области на въздействие:

- Подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическия растеж – насърчаване на предприемачеството и привличане на инвестиции, подкрепа за развитието на промишлеността, селското стопанство и туризма за осигуряване на по-високи заетост, доходи и жизнен стандарт;
- Съхраняване на демографския потенциал и развитие на човешките ресурси със специална грижа към младите хора – осигуряване на възможности за създаване на качествени работни места, професионално образование, ориентирано спрямо нуждите на бизнеса, проникване на информационните технологии в средата на обитаване, управление и бизнес, увеличаване броя на младежите с висше образование и задържането им за живот и работа в общината.
- Подобряване на средата на обитаване – по-добра свързаност - вътрешна между населените места в общината и външна – с общинските центрове от областта и съседните общини, подобрена

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

инфраструктура, достъпни услуги, запазване и утвърждаване на природното богатство и културно-историческото наследство;

– Подобряване на управлението и административния капацитет.

Въз основа на тези области на въздействие са дефинирани четири стратегически цели, насочени към постигането на приоритетите в различни сфери на развитието на общината.

Постигане на балансирано устойчиво развитие и повишаване качеството на живот чрез ефикасно и ефективно управление на потенциала на общината

Стратегическа цел 1:
Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика

Стратегическа цел 2:
Устойчиво и балансирано развитие на територията

Стратегическа цел 3:
Повишаване на жизнения стандарт на населението, създаване на условия за заетост, конкурентоспособно образование и обучение, осигуряване на устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на културния живот и спорта

Стратегическа цел 4:
Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие

Всяка стратегическа цел ще бъде изпълнявана чрез съвкупност от дейности, които са обобщени в Програмата за реализация на Плана за развитие на община Трявна за периода 2014-2020 г. под формата на приоритетни проекти, обезпечени с човешки, финансов, времеви ресурс и съобразени с капацитета и възможностите на община Трявна за управление и съфинансиране. Планираните финансови ресурси са обвързани с най-важните потребности на общината, така че да доведат до значителен ефект.

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.1. Стратегическа цел 1: Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика

Стратегическа цел 1: Насърчаване на икономическия растеж и конкурентоспособността на местната икономика

Приоритет 1.1: Дейности за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и създаване на устойчива заетост

Приоритет 1.2: Развитие на устойчив туризъм на основата на природните дадености, културно - историческо наследство и съхранени традиции

2.1.1. Приоритет 1.1: Дейности за повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и създаване на устойчива заетост

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- насърчаване на предприемачеството и разнообразяване на местната икономика вкл. привличане, задържане и разширяване на високотехнологични инвестиции; използване на потенциала на наличните иновационни центрове в ТУ – Габрово и Великотърновския университет;
- подобряване на условията на основната инфраструктура на икономиката - технологично обновление, модернизация, иновации и енергийна ефективност;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма "Административен капацитет"
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- подобряване ефективността и конкурентоспособността на селското и горско стопанство, постигане на неговото устойчиво развитие;
- развитие и подпомагане на публично – частните партньорства с цел постигане на по-висока ефективност на използване на ресурсите и по-високо качество на предоставяните публични услуги на територията на общината.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 1.1 включват:

- устройствено отреждане на площадки за чисти производства и маркетинг на площадки за привличане на инвеститори;
- осигуряване на информация и подкрепа за обучение за подготовка и осъществяване на проекти за иновации и технологично обновяване на МСП. Провеждане на информационни кампании и информационни събития относно възможностите за финансиране от фондовете на ЕС;
- изграждане на офис център с работно пространство за споделено ползване (coworking space), в което всеки упражняващ свободна професия може да наеме работно място за ден, седмица, месец или за колкото време му е необходимо;
- осигуряване на информация и подкрепа за обучение за подготовка и осъществяване на проекти за създаване на стопанства на млади фермери за биологично земеделие, развитие на малки земеделски стопанства, създаване на организации и мрежи на производители; осигуряване на постоянен достъп до специализирани съвети в планинското земеделие;
- популяризиране стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество;
- изграждане на общински пазар на производителите;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма "Административен капацитет"
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- прилагане на стратегия на местно развитие на територията на общините Трявна и Дряново;
- осъществяване на публично - частни партньорства, вкл. за почистване и реконструкция на изоставени индустриални терени бивши производствени предприятия;
- изграждане на ширококолентова инфраструктура за достъп до интернет.

2.1.2. Приоритет 1.2: Развитие на устойчив туризъм на основата на природните дадености, културно - историческо наследство и съхранени традиции

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- подобряване на туристическите атракции и свързаната с тях инфраструктура;
- създаване на нови и промотиране на вече съществуващите атракции и възможности за ангажиране на свободното време на туристите;
- ефективно използване на местния природен и културно исторически потенциал за устойчиво развитие на туризма. Насърчаване на съпътстващите услуги, подпомагащи развитието на туризма;
- развитие и промоциране на туристическия продукт, маркетинг и реклама
- развитие на мрежата за селски туризъм.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 1.2 включват:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за растеж

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- реставрация и благоустрояване на обекти от Националния архитектурен и исторически резерват „Старинна част на град Трявна“;
- реставрация и благоустрояване на музейни обекти - Марангозова къща, къща – музей Ангел Кънчев;
- изграждане на необходимата инфраструктура за включване на археологическите обекти от тракийската епоха в културните маршрути - консервация- възстановяване външния облик на светилището; изграждане на паркинг; изграждане на туристическа пътека до археологическите разкопки- подравняване, насипване, стълби и парапети; изграждане на паркова зона с пейки, информационни табла, защитен покрив над светилището; създаване на постоянна експозиция към Специализирания музей; реконструкция на обредни практики чрез представяне на съвременни аудио – визуални средства;
- изграждане на занаятчийски работилници и художествени ателиета за запознаване на туристите с богатството на тревненската зографска и резбарска школа;
- възстановяване на оригинални произведения на тревненската строителна, зографска и иконописна школа чрез реставрация на православните храмове от епохата на българското възраждане в селата Нейковци, Белица, Фъревци, Скорци, Енчовци, Станчов хан. Реставрация на иконостасите и стенописите. Основен ремонт на покривните конструкции и смяна на дограмата, огради, дворни пространства;
- реконструкция и модернизация на съществуващия спортен хотел в гр.Трявна;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за растеж

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- реконструкция на общежитие в гр. Плачковци в спортен хотел;
- изграждане на туристически и еко-пътеки. Създаване на мрежа от екопътеки и коридори за велотранспорт и ски бягане, панорамни площадки, места за отдих:
- гр. Трявна – с. Боженци – м. Сечен камък – вр. Мъхченица – вр. Бедек – вр. Караджова кула (по трасето на някогашния Верейски друм);
- гр. Трявна – с. Боженци – през с. Генчовци и м. Пропастите;
- с. Белица – с. Престой – вр. Килимявката – кв. Божковци – с. Енчовци – вр. Улеите – кв. Априлово (по пътя на четата на Капитан дядо Никола и тревненските въстаници през май 1876 г.)
- в Природен парк Българка
- кратки туристически маршрути в околностите на гр. Трявна
- устройване на места за къмпингиране в района на Трявна и Плачковци;
- съвременна адаптация на музейните ценности, реставрация на предмети от музейните фондове и осъвременяване на експозиционна дейност;
- утвърждаване на събитийния културен календар като туристическа атракция - национални и международни културни прояви, способстващи за съхраняване и популяризиране на местната и регионална културна идентичност - включва поетични конкурси, литературни четения, театрални постановки ,музикални и фолклорни фестивали, възпроизвеждане на местни обреди и обичаи;
- създаване на обучителен център за кадрите от туристическата инфраструктура;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за зрела

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

- надграждане и разширяване на проект ”Подкрепа за развитие на регионален туристически продукт в общините Габрово, Севлиево Трявна”;
- изграждане пътна връзка Трявна - с. Боженци;
- развитие на системата за „взаимно рекламиране” – напр. информационни пакети за майсторите на художествените занаяти, които да бъдат на разположение в музейните обекти и места за отдых и обратно;
- изграждане на единна информационна база и резервационна система на туристическото предлагане; създаване и поддържане на обща Интернет страница, представяща туристическото предлагане и реализиране на единна програма за визуална информация, ориентация и реклама на туристическото предлагане в района.
- развитие на здравен туризъм чрез довършване на корпус от сграда – общинска болница и превръщането му в център за профилактика и рехабилитация

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.2. Стратегическа цел 2: Устойчиво и балансирано развитие на територията

Стратегическа цел 2: Устойчиво и балансирано развитие на територията

Приоритет 2.1:
Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура, осигуряваща условия за устойчив растеж и заетост

Приоритет 2.2: Ефективно управление на природните ресурси и опазване на околната среда

Приоритет 2.3:
Подобряване условията на живот и качеството на жизнената среда в общината

2.2.1. Приоритет 2.1 Изграждане и подобряване на техническата инфраструктура, осигуряваща условия за устойчив растеж и заетост

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- осигуряване на плановата обезпеченост на територията;
- изграждане, рехабилитация и модернизация на транспортната инфраструктура;
- рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова ВиК мрежа;
- изграждане на газоснабдителна и газоразпределителна мрежа;
- подобряване на енергийната ефективност и развитие на възобновяеми енергийни източници;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма "Административен капацитет"

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

- подобряване на информационната свързаност и телекомуникации;
- превенция на риска, чрез изграждане и укрепване на дребномащабна инфраструктура за предотвратяване на свлачища и предпазване от наводнения.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 2.1 включват:

- изработване на общ устройствен план на община Трявна;
- изработване на концепция за пространствено развитие на община Трявна;
- рехабилитация на пътна връзка III-552 Трявна - Габрово;
- разработване и изпълнение на проект, свързан с основен ремонт и рехабилитация на път III-552 Вонеща вода – Белица – Трявна;
- разработване и изпълнение на проект, свързан с основен ремонт и рехабилитация на път III-609 Кръстец – Трявна – Царева ливада – Дряново;
- възстановяване на пътна връзка Дряново – Трявна - Плачковци – Мъглиж;
- изграждане, основен ремонт и реконструкция на общински пътища - Станчев хан -Мръзевци - Бъзовец; III - 609 -х. Българка;
- изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи селскостопански и горски пътища, алеи и пътеки, вкл. прилежащите им съоръжения и системи за предупреждение и изграждане и реконструкция на съществуваща инфраструктура за отводняване;
- поетапно реализиране на разработения през 2008 г. проект за организацията на движението в гр. Трявна от експерт на SES;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- ограничаване на възможностите за движение с високи скорости на територията на гр. Трявна чрез поетапно реализиране на проекта за изграждане на кръгови кръстовища в гр.Трявна, разработен от експерти на SES.
- реконструкция и основен ремонт на улична мрежа в гр. Трявна и гр. Плачковци, вкл. изграждане на градски велоалеи;
- завършване строителството на язовир Нейковци и пречиствателната станция за питейни води гр.Трявна;
- разширение на канализационната мрежа в гр. Трявна - кв. "Украйна", кв. Божковци, кв. Хитревци; кв. Тепавици
- изграждане на водопровод за допълнително водоснабдяване на гр. Трявна от водоизточник „Змеева дупка“;
- рехабилитация на ВиК мрежа в гр. Трявна;
- изграждане на водоснабдителни и канализационни мрежи и съоръжения в селата в т.ч. резервоари, помпени станции, локални пречиствателни станции за отпадни води, дъждоприемни резервоари за поливни нужди;
- изграждане и внедряване на енергоефективно улично осветление;
- изграждане на локални инсталации за производство и пренос на зелена енергия;
- присъединяване на община Трявна към националната газопреносна мрежа и изграждане на газоразпределителна мрежа - разработване инвестиционен проект за транспортиране на природен газ и за газоразпределителната мрежа за енергийно осигуряване на промишленото и битово потребление;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за зрела

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- изграждане на малки електроцентрали с фотоволтаични модули в ОУ „П.Н.Райков” и МБАЛ „Д-р Т. Витанов;
- планиране и осъществяване на ИКТ инфраструктурни проекти;
- изграждане на разпределителна мрежа за био-горива или произведена от биомаса или други ВЕИ топлинна или електрическа енергия;
- внедряване на мерки за енергийна ефективност в публичния сектор.

2.2.2. Приоритет 2.2 Ефективно управление на природните ресурси и опазване на околната среда

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- изграждане и рехабилитация на екологичната инфраструктура и превенция на рискове;
- подобряване на системата за управление на отпадъците и възстановяване на нарушени терени;
- запазване на биологичното разнообразие и управление на защитените територии.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 2.2 включват:

- приключване изпълнението на проект „Довеждащ колектор и ПСОВ гр. Трявна“;
- проектиране и доизграждане на канализационна мрежа и ПСОВ – гр. Плачковци;
- създаване на мобилен център за рециклиране и оползотворяване на отпадъци, система за събиране и оползотворяване на отпадъците при източника /компостиране, строителни отпадъци, остатъци от

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

растениевъдство и оборска тор / и прилагане на концепцията „ нулев отпадък“;

→ закупуване на техника за сметосъбиране и сметоизвозване;

→ изграждане съоръжения на реки и дерета за предпазване на прилежащите терени от наводнения и почистване на речни корита - р. Тревненска в гр. Трявна, кв. Божковци р. Късовска и р. Радевска в гр. Плачковци; Стояновско дере, Качунско дере и дере в кв. Светушка;

→ укрепване на свлачища;

→ планиране и осъществяване на съвместни проекти с ПП Българка за запазване на биологичното разнообразие в съответствие с Плана за управление на парка;

→ залесяване и създаване на горски масиви и поддръжка в територии общинска собственост с висок и среден риск от ерозия и с ниска лесистост;

→ дейности, подобряващи устойчивостта и екологичната стойност на горските екосистеми;

→ предотвратяване и възстановяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития.

2.2.3. Приоритет 2.3 Подобряване условията на живот и качеството на жизнената среда в общината

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

→ обновяване и благоустрояване на селищната среда, реконструкция и изграждане на обекти за широко обществено ползване /площади, паркинги, паркове, зелени площи, спортни обекти, детски площадки и др.;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма "Административен капацитет"

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

- обновяване и изграждане на жилищни сгради, социални жилища и енергийна ефективност на сградния фонд;
- обновяване, рехабилитация и реконструкция на материалната база на културните обекти. Развиване и разширяване на атракциите при представянето на културното наследство;
- изграждане и рехабилитация на спортната инфраструктура.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 2.3 включват:

- изпълнение на проект ”Подобряване на центрове за предоставяне на културни услуги в Община Трявна - Народно Читалище ”Пенчо Славейков 1871” гр. Трявна и Народно Читалище „ Пробуда - 1924” гр. Плачковци”, по Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” от „Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013 г.;
- основен ремонт на част от улична мрежа на гр. Трявна с подобекти: ул. «Александър Стамболийски» и ул. "Иван Вазов";
- основен ремонт на част от улична мрежа на гр. Трявна с подобекти:
 - ул. «Христо Ботев»; ул. « Лясков дял»; ул. "Бръшлянска"; ул. "Шаховец";
 - ул. "Пейчева ливада"; ул. "Кубра"; ул. "Украйна"; ул. "Хаджи Димитър";
 - ул. "Стефан Караджа"; ул. "Белновръх"; ул. "Кавалджийска"; ул. "Васил Левски"; ул. "Захари Петров"; ул. "Уста Иван" и ул. "Иглика“
- изграждане на “Парк за отдих и забавления УПИ XI – спорт и атракции кв.65а гр. Трявна”;
- осъществяване на проект „Подобряване на селищната среда чрез рехабилитация на обществени зелени площи и детски площадки – инвестиция днес, залог за бъдеще”:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за зрела

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- изграждане на 7 броя детски площадки в гр. Трявна с подобекти:
детска площадка в УПИ I-за жилищно строителство, кв. 115, по плана на гр. Трявна; детска площадка в УПИ IV-озеленяване; кв. 42 по плана на гр. Трявна; детска площадка в УПИ II – озеленяване в кв. 93 гр. Трявна; детска площадка в УПИ II-жилищно строителство, кв. 126, по плана на гр. Трявна; Детска площадка в УПИ VIII-озеленяване, кв. 25 по плана на гр. Трявна; детска площадка в УПИ XV-озеленяване и трафопост, кв. 83 по плана на гр. Трявна; детска площадка, кв. 1 по плана на гр. Трявна.
- Изграждане на 4 броя детски площадки в гр. Плачковци с подобекти:
детска площадка, кв. 20 по плана на гр. Плачковци ; детска площадка, кв. 34 по плана на гр. Плачковци; детска площадка в УПИ I-озеленяване, кв. 20 по плана на гр. Плачковци; детска площадка в УПИ II-комплексно жилищно строителство, кв. 30 по плана на гр. Плачковци
- изграждане на зони за отдих в междублокови пространства: в УПИ II - жилищно строителство и баня, кв.73, гр.Трявна, в УПИ I-жилищно строителство и търговия, кв.62, гр.Трявна в кв.70, по плана на град Трявна в УПИ III - за жилища, кв.74, по плана на град Трявна в УПИ I-жилищно строителство, кв.80, гр. Трявна.
- зона за отдих и спорт в кв. Божковци – Божковска поляна
- зона за отдих и спорт „Езерото”- гр.Трявна”
- спортно-развлекателен комплекс, кв.61 по плана на гр.Трявна;
- зона за отдих и спорт – УПИ I–за озеленяване и хижа, кв.31, гр.Трявна;
- реконструкция на читалищни сгради на територията на общината, вкл. мерки за енергийна ефективност - средища на културен живот и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

съхранени традиции (с. Станчов хан, кв. Божковци, с. Престой, с.Кисийци);

- надграждане на проект ”Подобряване на центрове за предоставяне на културни услуги в Община Трявна - Народно Читалище ”Пенчо Славейков 1871” гр. Трявна и Народно Читалище „ Пробуда - 1924” гр. Плачковци - Модернизация на театрален салон, енергоефективно отопление и др. ;
- изграждане на закрити многофункционални спортни зали в гр. Трявна и гр. Плачковци;
- изграждане на открита зимна пързалка в гр.Трявна;
- реконструкция на общински плувен комплекс в гр. Трявна;

2.3. Стратегическа цел 3: Висок жизнения стандарт, заетост, устойчиви, качествени и достъпни публични услуги

Стратегическа цел 3: Висок жизнен стандарт, заетост, устойчиви, качествени и достъпни публични услуги

Приоритет 3.1: Подкрепа за заетост и активно включване на пазара на труда

**Приоритет 3.2:
Конкурентоспособно образование и обучение, устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на културния живот и спорта**

Европейски съюз

ОПЛАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за заетост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.3.1. Приоритет 3.1 Подкрепа за заетост и активно включване на пазара на труда

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- развиване на системата на професионално образование и обучение, отговаряща на изискванията на пазара на труда;
- разширяване на възможностите за трудова реализация.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 3.1 включват:

- осъществяване на Проект „Подкрепа за заетост“ - по национални, регионални програми ОПРЧР;
- насърчаване на предприемачеството и стартирането на самостоятелна стопанска дейност за лица до 29 г. и подкрепа за стартиране на самостоятелна стопанска дейност - популяризиране стартирането и развитието на самостоятелна стопанска дейност и предприемачество, предоставяне на обучения за придобиване на предприемачески, управленски и бизнес умения; предоставяне на финансова подкрепа за стартиране на самостоятелна заетост; предоставяне на специализирани консултантски услуги на самостоятелно заети лица по въпроси, свързани с развитието на бизнеса – счетоводни услуги, услуги по управление на човешките ресурси и др.;
- подобряване на знанията и уменията на заети лица над 54 г. и подобряване на знанията и уменията на заети лица със средно и по-ниско образование;
- подкрепа на предприятията за адаптиране на човешките ресурси в приоритетни отрасли, вкл. за заетост на „зелени“ работни места;
- подобряване на условията на труд и организацията на труда в предприятията с акцент върху микро-, малки и средни предприятия;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.3.2. Приоритет 3.2 Конкурентоспособно образование и обучение, устойчиви, качествени и достъпни услуги и насърчаване на културния живот и спорта

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- подкрепа и инвестиции в сферата на образованието;
- поддържане, обновяване и модернизация на материално техническата база на социалните и здравни заведения и достъп до качествено здравеопазване и социални услуги;
- запазване и развитие на културните традиции като част от националното и европейското културно разнообразие;
- подкрепа за развитие на спортно – рекреационните дейности на територията на общината.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 3.2 включват:

- проект Интегрирани услуги и гъвкаво обучение за насърчаване на ученето през целият живот и заетостта сред уязвими групи;
- модернизация на сградния фонд, подобряване на енергийната ефективност и закупуване на ново оборудване на МБАЛ и сградата на поликлиниката;
- разширяване на материално-техническата база на заведенията за социални услуги;
- ефективна образователна инфраструктура в ОУ ”Проф.П.Райков”в град Трявна (в това число саниране, оборудване за образователния и възпитателния процес, достъпна среда, спортни площадки);

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инициатива за зрялост

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- ефективна образователна инфраструктура в СОУ”П.Р.Славейков”в град Трявна (в това число оборудване за образователния и възпитателния процес, достъпна среда, спортни площадки);
- ефективна образователна инфраструктура в ОУ”В.Левски” в град Плачковци (в това число саниране, паспортизация, оборудване за образователния и възпитателния процес, достъпна среда, спортни площадки);
- обновяване на дворните пространства на ОДЗ „ Калина” и ЦДГ ”Светлина”;
- преустройство на съществуваща сграда в център за социални контакти, намираща се в УПИ VI – 1157, кв. 61 по плана на гр. Трявна”;
- осигуряване на устойчивост на социално предприятие по проект: „Нова възможност за обществена солидарност” – социално предприятие за обществено хранене - Трявна” – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”;
- осигуряване на устойчивост на социално предприятие, създадено по проект „Център за услуги в домашна среда – Трявна”, по процедура „Помощ в дома” на ОП „Развитие на човешките ресурси”;
- изпълнение на проект „Изграждане на информационен център за мобилни услуги и съвети за гражданите и бизнеса в Община Трявна” по Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони” от „Програмата за развитие на селските райони 2007 – 2013.
- подкрепа на спортните клубове в общината за развитие на детско-юношеския спорт и високото спортно майсторство;

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.4. Стратегическа цел 4: Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие

Стратегическа цел 4: Развитие на управленския и административния капацитет на община Трявна за ефективно формулиране и изпълнение на местните политики за развитие

**Приоритет 4.1:
Управленски и
административен
капацитет на община
Трявна**

**Приоритет 4.2:
Сътрудничество за
европейско териториално
сближаване**

2.4.1. Приоритет 4.1 Управленски и административен капацитет на община Трявна

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- развитие на организационния капацитет на общинската администрация за ефективно изпълнение на целите на местното икономическо и социално развитие, включително механизмите за вътрешна и междуинституционална координация и информационно осигуряване на административните дейности;
- повишаване на ефективността на управлението на човешките ресурси и развитие на експертния потенциал на служителите в общинската администрация;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд

- създаване на интегрирана рамка за програмиране на местното развитие, отчитаща както политиките за развитие на национално и териториално ниво, така и местната специфика.

Индикативните проекти за осъществяване на Приоритет 4.1 включват:

- усъвършенстване на общинската нормативна уредба;
- подготовка и въвеждане на програмно бюджетирание в община Трявна;
- интегрирана рамка за стратегическо планиране и програмиране в цялостната дейност на общинската администрация;
- оптимизиране на процедурите за предоставяне на услуги за гражданите и юридическите лица;
- актуализиране на политиката за управление на човешките ресурси;
- подобряване на работата на служителите от общинската администрация за разработване и реализиране на ефективни местни политики чрез прилагане на различни форми за повишаване на квалификацията;
- разработване и прилагане на политика за управление на ИКТ в съответствие със стратегическите и оперативните цели на общината и общата рамка за въвеждане на електронното правителство;
- създаване на управленска информационна система – за управление, съхранение и оценка на информацията и знанията в общинската администрация;
- подобряване на комуникацията с гражданите чрез привличане на структурите на гражданското общество в работата на общинската администрация и общинския съвет;
- проучване, анализ и внедряване на нови електронни услуги за административно обслужване на гражданите и бизнеса;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

ЕСФ
Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

– изграждане и внедряване на ГИС системи за целите на управлението.

2.4.2. Приоритет 4.2 Развитие на сътрудничество за европейско териториално сближаване

Дейностите за осъществяване на приоритета са насочени към:

- участие в транснационални/междурегионални мрежи за обмен на опит и добри практики;
- изграждане на ефективни партньорства за работа в мрежа - Сдружение ДУЗЛАЖ;
- осъществяване на проекти за партньорство в рамките на програмите на ЕС.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

IV. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТРЯВНА ЗА ПЕРИОДА 2014 – 2020 Г.

Програмата за реализация на плана за развитие на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. обхваща идентифицираните проекти за постигане на определените приоритети и цели на плана.

Програмата включва поименен списък на проекти за изпълнение до 2020г., необходимите финансови средства за планово осигуряване, приоритетност на проектите, основни източници за финансиране, отговорна структура.

Индикативната финансова таблица представя необходимото финансиране по приоритети, източниците на финансиране и техния дял

Общият бюджет на ОПР Трявна 2014 – 2020 г. е в размер на 162 375 000 лева. В тази сума са включени всички проекти, чието проектиране и изпълнение е в обхвата на държавни органи, вкл. Министерствата на регионалното развитие, Агенция Пътна инфраструктура, както и частните инвестиции.

Общата сума на бюджета, опериран от община Трявна е 108 745 000 лева.

За целите на ефективното планиране е извършена приоритизация на идентифицираните проекти. Общата сума на бюджета, опериран от община Трявна за приоритизираните проекти е 74 585 000 лева.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

V. НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И АКТУАЛИЗАЦИЯ НА ПЛАНА

Целта на наблюдението и оценката на регионалното развитие, дефинирана в чл. 30 от ЗРР е постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на регионалното развитие. Наблюдението и оценката отчитат резултатите от изпълнението на документите, които допринасят за регионалното развитие.

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие има за цел да осигури ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти. Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на плана обхваща съставните му елементи.

Системата за наблюдение и оценка на ОПР на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. включва следните основни елементи:

- система от индикатори за наблюдение и оценка;
- документи, представящи проследяването на изпълнението и изводите и препоръките от наблюдението и оценката;
- органи, отговорни за прилагането на системата за наблюдение и оценка

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Оперативна програма
„Административен капацитет“
Инициатива в сферата

проект „Подобряване на процеса за ефективна координация и партньорство при разработване и реализиране на политики за устойчиво развитие на община Трявна“
реализиран с финансовата подкрепа на Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

VI. ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Предложената структура за управление, наблюдение и контрол на ОПР на община Трявна за периода 2014 – 2020 г. осигурява процедура за прилагане на принципа за комуникации, координация и партньорство със заинтересованите страни чрез участието на представители на тематичните експертни групи на заинтересованите страни в Работната група за управление, наблюдение и контрол на ОПР на община Трявна за периода 2014 – 2020 г.

Така, представителите на заинтересованите страни имат възможността да участват в следните основни задачи, свързани с управлението, наблюдението и контрола на ОПР.

Едновременно с работата си по тези задачи е предвидена дейност на Работната група по организиране на представяне на напредъка по изпълнението на ОПР на обществени обсъждания и дискусии (два пъти в годината).